
Πρόλογος

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό θεσπίστηκε με την ΚΥΑ 24208/2009 (ΦΕΚ Β΄ 1138/2009) έπειτα από έναν έντονο διάλογο μεταξύ δημόσιας διοίκησης και αρμοδίων επιστημονικών και κοινωνικών φορέων που διήρκεσε δύο σχεδόν χρόνια. Πολύ σύντομα τέθηκε το ζήτημα της αναθεώρησής του στο μέτρο που η πολιτική ηγεσία, που προέκυψε από τις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2009, δεσμεύτηκε για την εν τωις πράγμασι μη εφαρμογή του παραπάνω Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και τη θέσπιση ενός νέου.

Στο διάλογο αυτόν επιδιώκει να μετάσχει ο Τομέας Πολεοδομίας-Χωροταξίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με τη διοργάνωση ημερίδας με θέμα: «Οικονομική Συγκυρία και Χωροταξία του Τουρισμού».

Οι ομιλητές και το κοινό εξέθεσαν τις απόψεις τους και επικέντρωσαν τους προβληματισμούς τους όσον αφορά στην ανάπτυξη ενός σύγχρονου βιώσιμου τουρισμού, ενταγμένου σε έναν συμμετοχικό ορθολογικό και διαδραστικό χωροταξικό σχεδιασμό.

Αποτελεί πλέον κοινό τόπο ότι η τουριστική ανάπτυξη δεν θα πρέπει να στοχεύει αποκλειστικά στην αύξηση των οικονομικών της μεγεθών, αλλά να εκφράζει επίσης την αδιάκοπη μέριμνα της Πολιτείας να μην τίθεται σε κίνδυνο το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Οι στόχοι της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος θα πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται και να εναρμονίζονται. Υπό την εκδοχή αυτή, ο χωροταξικός σχεδιασμός για τον τουρισμό θα πρέπει να συνεκτιμά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε μορφής οργάνωσης του φυσικού ή ανθρωπογενούς χώρου. Ένας τέτοιος χωροταξικός σχεδιασμός θα πρέπει να αναδεικνύει και να προστατεύει το τοπίο, να αποτρέπει την άσκηση πιέσεων και απειλών προς τα μνημεία της φύσης και του πολιτισμού, να αποσαφηνίζει τις χρήσεις και να θέτει όρους και περιορισμούς στη χωροθέτηση και στη δόμηση των τουριστικών μονάδων.

Εν τέλει η διαμόρφωση των στόχων και κατευθύνσεων του τουρισμού οφείλουν να εντάσσονται σε ένα σχεδιασμό, που για να είναι βιώσιμος οφείλει να οριοθετείται με γνώμονα τη θέση του ανθρώπου στο περιβάλλον.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται για την υποστήριξη του έργου της οργανωτικής επιτροπής στους υποψήφιους διδάκτορες ΕΜΠ, Μάνο Σκούφογλου, Γιάννη Σπυρόπουλο και Αναστασία Τουφεγγοπούλου, καθώς και στη διοικητική υπάλληλο Πένυ Μπουτσικάκη.

Σεπτέμβριος 2011
Σ. Αυγερινού-Κολώνια, Δ. Μέλισσας
ΕΜΠ

Ι. ΠΟΛΥΖΟΣ

Αντιπρόεδρος ΕΜΠ

Καλή σας μέρα. Ως μέλος της απερχόμενης Πρυτανείας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, θα ήθελα να χαιρετήσω και να συγχαρώ την κα Τόνια Μωροπούλου ως μέλος της νέας Πρυτανείας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον Πρόεδρο του ΕΟΤ, κ. Νικόλαο Κανελλόπουλο, τη Γενική Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, κα Μαρία Καλτσά, και, ιδιαίτερα, τη Σχολή Αρχιτεκτόνων και τον Τομέα Πολεοδομίας γι' αυτή την ωραία πρωτοβουλία.

Ξεκινώντας θα ήθελα να αναφερθώ σε τρία σημεία.

Ένα πρώτο σημείο αισιοδοξίας είναι ο ρόλος του ιστορικού κτηρίου της Πρυτανείας και γενικά του Πολυτεχνείου σε αυτό το σημείο της πόλης. Ένας ρόλος εκπαιδευτικός και πολιτιστικός, που νομίζω ότι όλο και περισσότερο θα ισχυροποιείται. Πιστεύω ότι είναι λειτουργικό να υπάρχει ένα αναβαθμισμένο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ένας σημαντικότερος πόλος στην καρδιά της πόλης, με το αναβαθμισμένο «Ακροπόλ» δίπλα και με ένα μέρος του πρώτου Τεχνολογικού Ιδρύματος της χώρας, ως σημείο απόληξης πεζών και μέσων σταθερής τροχιάς, που ενώνει το σύγχρονο μουσείο της Ακρόπολης με αυτό τον αναβαθμισμένο πόλο. Νομίζω είναι κάτι που δικαιούται αυτή η μεγάλη πρωτεύουσα, να έχει αναβαθμισμένο αστικό κέντρο.

Δεύτερη επισήμανση, ενδεχομένως πιο προβληματική, είναι η οικονομική συγκυρία. Ο τίτλος της ημερίδας «Οικονομική Συγκυρία και Χωροταξία του Τουρισμού» νομίζω ότι είναι ιδιαίτερα εύστοχος. Δεν σας κρύβω ότι ως πολεοδόμος με έχει προβληματίσει το γεγονός ότι θα πρέπει τα επόμενα χρόνια, σε μια δύσκολη οικονομικά εποχή, να προάγουμε και να εφαρμόζουμε ταυτόχρονα το σχεδιασμό.

Θέλω να πιστεύω ότι το χωροταξικό δεν θα είναι ένα σύντομο ανέκδοτο. Ότι σε αυτή την εποχή, που αναζητούνται πόροι για να ισοσκελιστούν τα οικονομικά αυτής της χώρας, ο σχεδιασμός, που σημαίνει προγραμματισμός και ενδεχομένως δεσμεύσεις για το αύριο στο πλαίσιο μιας αναπτυξιακής πολιτικής (κάτω από αυτό το πρίσμα μιλάμε πάντα), δεν θα είναι κάτι με το οποίο θα συγκρουστούμε. Όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι αυτή τη στιγμή η συγκυρία είναι ίσως επιτακτική.

Ταυτόχρονα όμως έχουμε ανάγκη το σχεδιασμό, έχουμε ανάγκη να δούμε και μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της χώρας, ποια είναι εκείνα τα στοιχεία του σχεδιασμού που προβλέπονται για τα επόμενα χρόνια, στα οποία βασιζόμαστε και δεν υπακούμε στις καθημερινές συνθήκες.

Τρίτο στοιχείο είναι η ανάγκη να υπάρχει μια πολιτική για τον τουρισμό σε επίπεδο νομού Αττικής. Αυτό το εκφράζω ως ανησυχία περισσότερο, ως μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας.

Θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα του τουρισμού σε σχέση με τα μέσα μαζικής μεταφοράς στην πρωτεύουσα.

Μια κίνηση τουριστική δεν πρέπει να είναι εφήμερη. Οι υποδομές για τον τουρισμό θα πρέπει να είναι και υποδομές για την πόλη. Τα πολιτιστικά της Αθήνας αποτελούν, και το ξέρουμε όλοι, αυτονόητο πλεονέκτημα.

Ταυτόχρονα όμως έχουμε κι έναν περίγυρο, που είναι το αστικό περιβάλλον της πόλης. Ο τουρίστας δεν πρέπει να έρχεται μόνο, να κατεβαίνει από το κρουαζιερόπλοιο και να ξαναμπαίνει στο κρουαζιερόπλοιο. Αν αυτό μόνο καταφέρουμε, θα είναι λάθος. Το αναβαθμισμένο αστικό περιβάλλον είναι εκείνο που νομίζω ότι πρέπει να διαφημίζει. Σαφέστατα τα μνημεία και τα πολιτιστικά δρώμενα, αλλά και το καθημερινό αστικό περιβάλλον. Ο τουρίστας δεν είναι μόνο επιβάτης του κλιματιζόμενου αστικού λεωφορείου. Είναι επίσης επιβάτης του μέσου της σταθερής τροχιάς, που –και αυτό αναβαθμισμένο– τον μετακινεί μέσα στην πόλη. Γιατί ο τουρίστας πηγαίνει, βλέπει και ταυτόχρονα διαχέεται μέσα στην πόλη. Συνεπώς, η ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος θεωρώ ότι θα τον κρατήσει. Κι αυτές τις υποδομές του τουρισμού (αν μπορούσαμε) να τις χρησιμοποιήσουμε και για τις αναγκαίες υποδομές της πόλης.

Με αυτές τις τρεις σκέψεις –η μία πιο αισιόδοξη, οι άλλες δύο ενδεχομένως λιγότερο– μπορούμε να δούμε το μέλλον με πιο αισιόδοξη ματιά. Να δώσω το λόγο στον κ. Σπύρο Ραυτόπουλο.

Σας ευχαριστώ.

Σ. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόεδρος Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ

Κι εγώ με τη σειρά μου θα ήθελα να καλωσορίσω τον κ. Πρόεδρο και την κα Γενική Γραμματέα, όπως επίσης και όλους τους αξιότιμους φίλους και συναδέλφους που παρευρίσκονται σε αυτή την ημερίδα που λαμβάνει χώρα στη Σχολή μας, έπειτα από ορισμένες περιπέτειες που περάσαμε σε αυτό το συγκρότημα, τις οποίες, και με τη δική σας κατανόηση, επιλύσαμε.

Αρχικά, θα ήθελα να αναφερθώ στο γεγονός ότι ο τουρισμός και γενικά η χωροταξία, η οποία προσπαθεί να ορίσει τις προϋποθέσεις ανάπτυξης στον τόπο μας, αποτελεί μία από τις βασικότερες πηγές του Εθνικού Εισοδήματος. Ίσως ακούγεται λίγο κοινότοπο, αλλά δυστυχώς έτσι είναι.

Κατά καιρούς έχουν γίνει διαπιστώσεις, που μας δημιουργούν πάρα πολλές ανησυχίες, για τον τρόπο που αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια ο τουρισμός στη χώρα μας. Μια χώρα που έχει πάρα πολλά ενδιαφέροντα να επιδείξει και ένα ιδιαίτερα πλούσιο φυσικό περιβάλλον.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να θυμηθούμε ότι μετά την «ηρωική εποχή του τουρισμού», και αναφέρομαι στην περίοδο των κορυφαίων αρχιτεκτόνων όπως ο κ. Άρης Κωνσταντινίδης, ο κ. Γιώργος Τριανταφυλλίδης και άλλοι, κατά την οποία τα «Ξενία» χαρακτηρίστηκαν ως «διατηρητέο αρχιτεκτονικό προϊόν», περάσαμε σε διάφορες περιόδους που μας έχουν δημιουργήσει ανησυχίες για τα φαινόμενα που παρατηρούμε.

Βλέπουμε τοπία που έχουν «αξιοποιηθεί» σε τέτοιο βαθμό άναρχα, με αποτέλεσμα να έχουν χάσει σημαντικά στοιχεία της φυσικής τους υπόστασης και να μεταβάλλονται σταδιακά σε σχεδόν πυκνοδομημένες περιοχές. Αυτό το διαπιστώνουμε σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, όπως επίσης και στα νησιά μας.

Ένα μεγάλο ποσοστό ευθύνης γι' αυτά τα φαινόμενα έχει η Πολιτεία με την έλλειψη ενός ουσιαστικού κεντρικού προγραμματισμού. Επιπλέον, πρέπει να αποδώσουμε ευθύνες και στις τοπικές κοινωνίες, που διακατέχονται από την ιδέα ότι θα έχουν μεγαλύτερο οικονομικό όφελος αν ενισχύσουν την υπερεκμετάλλευση και τη μετατροπή της γης τους σε τουριστικές περιοχές. Δεν αντιλαμβάνονται, συχνά, τις βαθύτερες και μόνιμες επιπτώσεις που επέρχονται στον τόπο τους.

Επομένως, ένα Χωροταξικό Πλαίσιο, ειδικά αυτή την περίοδο της οικονομικής συγκυρίας που περνάμε, είναι επιβεβλημένο, ούτως ώστε να αναπτυχθεί ο τουρισμός και για να μην οδηγηθούμε σε καταστάσεις που έχουμε δει σε διάφορες χώρες, όπως στην Ισπανία, στην Ιταλία, στην Τουρκία κ.α.

Το Χωροταξικό Πλαίσιο θα πρέπει να θέτει αυστηρές προϋποθέσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, της ελεύθερης πρόσβασης στις παραλίες, των παραδοσιακών οικισμών, των περιοχών Natura – πολλές από τις οποίες κινδυνεύουν από την εκμετάλλευση. Εν γένει, από την προώθηση του λεγόμενου «Παραθεριστικού Τουρισμού» θα θέλαμε να δούμε ποιοι είναι οι καλώς εννοούμενοι φραγμοί που θα τεθούν, ώστε να υπάρξει μια πιο ορθολογική ανάπτυξη.

Επίσης, λόγω της δεδομένης οικονομικής συγκυρίας θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί να μην οδηγηθούμε σε μια χαλάρωση των βασικών αρχών μιας ορθολογικής ανάπτυξης, υπό το άγχος της υλοποίησης αυτή τη στιγμή προτάσεων και επενδύσεων, οι οποίες όμως δεν θα έχουν μια αναστρέψιμη δυνατότητα, εάν δεν έχουν ορθολογική μελέτη.

Θα κλείσω ελπίζοντας η ημερίδα αυτή να μας δώσει κάποιες απαντήσεις. Υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις, ώστε οι συνάδελφοι να αναπτύξουν τα θέματά τους.

Ελπίζω και εύχομαι, όπως ανέφερε και ο Αντιπρύτανης κ. Γ. Πολύζος, απευθυνόμενος και στη νέα δύναμή μας, την κα Τόνια Μωροπούλου, να μπορούμε πάντοτε μέσα σε αυτή τη Σχολή να κάνουμε παρόμοιες επιστημονικές συναντήσεις και να ανταλλάσσονται απόψεις που να μπορούν να βοηθούν ακόμη και την Πολιτεία.

Σας ευχαριστώ.

Π. ΚΟΣΜΑΚΗ

Διευθύντρια Τομέα Πολεοδομίας – Χωροταξίας

Ευχαριστώ πολύ όλους εσάς που παρευρίσκεστε σήμερα εδώ, όπως επίσης και τους συντελεστές αυτής της διοργάνωσης.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η σημερινή ημερίδα είναι η τρίτη κατά σειρά, αυτή τη χρονιά, που οργανώνεται στο πλαίσιο του Τομέα Πολεοδομίας – Χωροταξίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων.

Οι ημερίδες αυτές περιστρέφονται γύρω από θέματα που αγγίζουν σημαντικά ερωτήματα. Θέματα όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η χωρική ανάπτυξη, οι χωρικές πολιτικές, αλλά και η χωροταξία του τουρισμού σε συνάρτηση με την οικονομική συγκυρία, που είναι το θέμα της σημερινής ημερίδας. Τα θέματα αυτά συνδέονται, βέβαια, με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ελληνικός χώρος και με τις πιθανές δυνατότητες για διαφορετικού τύπου ανάπτυξη.

Η σημερινή συνάντηση αφορά ζητήματα χωρικής ανάπτυξης, ενός σημαντικού κλάδου της οικονομίας της χώρας. Η εμπειρία των τελευταίων δεκαετιών έδειξε ότι η ευκαιριακή ανταπόκριση στις τρέχουσες κατευθύνσεις της παγκόσμιας και της εγχώριας αγοράς δημιούργησε τις προϋποθέσεις για υπερτροφισμό ενός κλάδου της οικονομίας σε ορισμένους τόπους. Υπερτροφισμό όχι μόνο στο σύνολο του ελληνικού χώρου ή σε περισσότερα μέρη, σύμφωνα με το μοντέλο του μαζικού τουρισμού, υποθηκεύοντας την τοπική ανάπτυξη, αλλά και σε σημαντικούς χώρους του περιβάλλοντος, του φυσικού και ιστορικού τοπίου, όπως περιέγραψε προηγουμένως ο Πρόεδρος της Σχολής Αρχιτεκτόνων.

Η σημερινή οικονομική κρίση (παγκόσμια και εγχώρια), που ήδη έχει επιπτώσεις σε αυτό τον κλάδο της οικονομίας, αναδεικνύει τα όρια της μονοκαλλιέργειας του μαζικού τουρισμού και της ευκαιριακής χωρικής ανάπτυξής του.

Η σημερινή συζήτηση, τροφοδοτούμενη τόσο από έρευνες που έχουν γίνει μέσα σε πανεπιστημιακούς χώρους όσο και από την εμπειρία των συναδέλφων που ασχολούνται με τον τουρισμό, τη χωροταξία στην Ελλάδα και με τις εγκαταστάσεις του τουρισμού, μπορεί να αναδείξει τα προβλήματα και τις δυνατότητες που ακόμα έχει ο ελλαδικός χώρος για ανάπτυξη και ένταξη διαφορετικών ειδών τουρισμού.

Πιστεύω ότι η σημερινή ημερίδα βοηθάει στη προώθηση διαφόρων θεμάτων που αφορούν την έρευνα και το σχεδιασμό του χώρου σε συνάρτηση με τον τουρισμό.

Και πάλι σας ευχαριστώ όλους που με ακούσατε.

Μ. ΚΑΛΤΣΑ

Γενική Γραμματέας Χωροταξίας και
Αστικού Περιβάλλοντος ΥΠΕΚΑ

Εξαιρετικά ενδιαφέρον το θέμα της σημερινής ημερίδας, πολύ επίκαιρο και οι διαπιστώσεις του θα είναι πολύ χρήσιμες.

Η κρίση που βιώνουμε, πέρα από εγχώρια, αντανακλά μια ευρύτερη διεθνή κρίση. Σηματοδοτεί το τέλος μιας εποχής και ενός μοντέλου που υιοθετήθηκε από τις αγορές και τους καταναλωτές. Η κρίση δεν είναι μόνο οικονομική αλλά επίσης κοινωνική και περιβαλλοντική.

Η αναζήτηση προτάσεων για το μέλλον προϋποθέτει να αντιληφθούμε την επερχόμενη αλλαγή των προτύπων ζωής. Σημαίνει μετακίνηση από τη θεώρηση του καταναλωτισμού στην αναζήτηση της ποιότητας, την εξοικονόμηση πόρων και ενέργειας, τη συλλογικότερη έκφραση των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων. Δεν ξέρω πόσο εύκολα θα γίνει η μετάβαση από την ατομικότητα στην κοινωνικότητα, αλλά ο στόχος –από μόνος του– θα έχει πολλές ευμενείς συνέπειες για την εικόνα του χώρου που μας περιβάλλει, την ποιότητα της ζωής και το περιβάλλον.

Είναι πλέον κατανοητή η ανάγκη μιας άλλης προσέγγισης, στοιχεία της οποίας αρχίζουν να εμφανίζονται σταδιακά. Άλλωστε, οι εξελίξεις που την επιβάλλουν έχουν δρομολογηθεί και η τρέχουσα οικονομική κρίση, καθώς και η κλιματική αλλαγή, είναι τμήμα τους. Η τραγική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας σήμερα αποτελεί απόδειξη ότι οι κατευθύνσεις ανάπτυξης υπήρξαν έωλες και χωρίς αειφόρους βάσεις. Στη διατύπωση προτάσεων μέσα από τη λογική μιας άλλου τύπου συνείδησης, αναδεικνύεται ο χωροταξικός σχεδιασμός ως πλαίσιο ενίσχυσης και ανάδειξης της ποικιλότητας και πολυμορφίας του ελληνικού χώρου, της ισόρροπης διάχυσης της ανάπτυξης και της σύνδεσης της οικονομικής με την κοινωνική συνοχή. Επίσης, πολυεπίπεδος, διατομεακός συντονισμός απαιτείται, πλέον, για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον.

Μπορούμε πλέον να μιλάμε επίμονα για:

- Εξειδίκευση του σχεδιασμού για την προστασία και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών.
- Ευπαθείς περιοχές.
- Έννοια φέρουσας ικανότητας.
- Προσδιορισμό χωρικού προτύπου.
- Επικέντρωση στην προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Θέματα προστασίας του τοπίου.

Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με την καθιέρωση μηχανισμών στρατηγικού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και μηχανισμών ολοκληρωμένης παρέμβασης σε κρίσιμες γεωγραφικές ενότητες του εθνικού χώρου.

Το τοπίο αποτελεί παράμετρο που πρέπει να λαμβάνεται όλο και περισσότερο υπόψη στις διαδικασίες χωρικού σχεδιασμού με συστηματικό τρόπο, προωθώντας την αρμονική ένταξη σε αυτό των μεταβολών που επιβάλλονται από τις κοινωνικοοικονομικές αλλαγές και τις περιβαλλοντικές διεργασίες. Η αλλαγή νοοτροπίας ως προς το πώς αντιλαμβανόμαστε το τοπίο είναι ένα βήμα προς ένα καλύτερο μέλλον. Αυτό θα έχει πολλές ευμενείς συνέπειες για τους οικισμούς, το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα. Μέχρι τότε θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για την προστασία, μελέτη, ανάδειξη και διαχείριση των ελληνικών τοπίων.

Τον σπάνιο φυσικό μας πλούτο πρέπει να τον προστατεύουμε. Είναι αυτό που μας έχει απομείνει. Πρέπει όμως και να τον διαχειριστούμε με τέτοιον τρόπο, που να προστατεύεται το περιβάλλον αλλά ταυτόχρονα να συμβάλει και στην ανάπτυξη της οικονομίας.

N. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ*Πρόεδρος Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού*

Να σας ευχαριστήσω κι εγώ με τη σειρά μου, όπως επίσης και τους οργανωτές, για την ευκαιρία που δίνουν σ' εμένα, ως εκπρόσωπο του ΕΟΤ, αλλά και στους συνεργάτες μου, διευθυντές του ΕΟΤ, να πάρουμε μέρος σε αυτή την πολύ σημαντική ημερίδα.

Όταν μπήκα σε αυτόν το χώρο με κυριέυσε ένα συναίσθημα δέους. Όπως γνωρίζετε, είμαι Νομικός, δεν έχω σπουδάσει στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Τα βιώματά μου, όμως, είναι στενά δεμένα με την εποχή των έντονων φοιτητικών κινητοποιήσεων. Την εποχή εκείνη θεωρούσαμε μαζί με κάποιους άλλους, επίσης από αυτόν το χώρο, ότι όλη αυτή η έξαρση της αγωνιστικότητας θα άλλαζε τον κόσμο. Αισθανόμασταν ότι ήμασταν ένα «γρανάζι» και συμβάλλαμε στη μεγάλη αλλαγή. Όμως, ο ατομικισμός οδήγησε σε ένα αίσθημα απογοήτευσης τα επόμενα χρόνια.

Σήμερα, πολλοί από εμάς κατέχουν θέσεις ευθύνης. Τα ιδανικά που καθοδήγησαν τα νεανικά μας χρόνια, θεωρώ ότι ποτέ δεν χάθηκαν, τίθενται τώρα μπροστά μας, σε μια πάρα πολύ δύσκολη για την Ελλάδα περίοδο. Αυτό που με συγκίνησε και με προβλημάτισε ιδιαίτερα ήταν τα έργα των φοιτητών έξω από αυτή την αίθουσα, που είχατε την καλοσύνη να μας παρουσιάσετε, περιγράφοντας τη μεγάλη τους προσπάθεια και τις ώρες που έχουν επενδύσει για να δημιουργηθούν.

Εκεί αναλογίζεσαι την ευθύνη σου, που είναι συν-ευθύνη μας. Αναλογίζεσαι αυτόν το χώρο, αυτό τον τόπο, που καλούμαστε να παραδώσουμε στις επόμενες γενιές - που σαν νέο πατέρα η ανησυχία αυτή με αγγίζει ακόμη περισσότερο. Με αυτές λοιπόν τις σκέψεις θεωρώ ότι η παρουσία μου εδώ δεν είναι εθιμοτυπική.

Πιστεύω ότι μπορούμε να συμβάλουμε ουσιαστικά, ώστε να δημιουργηθεί μια στρατηγική στο χώρο του τουρισμού και της πολιτικής. Υπάρχει ήδη σαν σκέψη και έχουμε την ευκαιρία να προχωρήσουμε σε άμεση συνεργασία και σε μια προγραμματική συμφωνία για κοινές με το Πολυτεχνείο δραστηριότητες. Γιατί ο τουρισμός έχει ανάγκη το Πολυτεχνείο δίπλα του και έχει ανάγκη από νέες στρατηγικές. Γιατί η εμπειρία μου λέει ότι αυτός ο δρόμος είχε χαθεί τα τελευταία χρόνια για γνωστούς, που αυτή τη στιγμή δεν θα ήθελα να αναφέρω, λόγους.

Η προστασία του περιβάλλοντος και ο χώρος ανάπτυξης αποτελούν τους κυριότερους λόγους για τους οποίους οφείλουμε να θεσπίσουμε άμεσα έναν νέο λειτουργικό Χωροταξικό Σχεδιασμό για τον τουρισμό. Πρέπει να καθορίσουμε τους όρους, τα όρια αλλά και τις διαδικασίες που θα εγγυηθούν τη χρυσή τομή. Νομίζω ότι αυτή η ημερίδα είναι ημερίδα της «χρυσής τομής».

Η «Βιώσιμη Πράσινη Ανάπτυξη» είναι όρος ο οποίος δεν πρέπει να φαντάζει ως λέξη οξύμωρη, που συνηθίζουμε πολλές φορές να χρησιμοποιούμε, χωρίς να συμφωνούμε τις περισσότερες φορές για το περιεχόμενο αυτής της έννοιας. Ο Χωροταξικός Σχεδιασμός και οι κυβερνητικές κατευθύνσεις σε τομείς όπως ο καθορισμός χρήσης γης και οι ζώνες επενδύσεων δίνουν πραγματική ουσία στις παραπάνω λέξεις.

Αποτελεί μονόδρομο για όλους μας να διαφυλάξουμε το περιβάλλον και την ποιότητα διαβίωσης, όχι τόσο της δικής μας, όσο των επόμενων γενεών.

Φίλες και φίλοι, το προφίλ του σημερινού ταξιδιώτη απαιτεί διαφοροποίηση και εμπλουτισμό του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος της χώρας μας, καθώς και την ανάπτυξη αντίστοιχης υποδομής. Η βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος αποτελεί πλέον το κυριότερο κριτήριο επιλογής για έναν τουριστικό προορισμό. Σίγουρα, η τιμμεντοποίηση που ετοίμαζε η προηγούμενη κυβέρνηση δεν θα πρόσφερε, όχι μόνο μακροπρόθεσμα αλλά ούτε και στο άμεσο μέλλον, τα αναμενόμενα.

Γνωρίζουμε τι συμβαίνει στην Ισπανία, όπως επίσης και τα πρόσφατα προβλήματα στην κυπριακή αγορά. Η σε βάθος εξέταση των αιτιών και των συνεπειών των προβλημάτων των παραπάνω χωρών θα αποτελέσει τη στρατηγική για να τα αποφύγουμε.

Κλείνοντας λοιπόν, θα ήθελα να ευχαριστήσω για μία ακόμη φορά τους διοργανωτές αυτής της ημερίδας. Θα παραμείνω, όσο μου επιτρέπει το πρόγραμμά μου, σε όλες τις εισηγήσεις. Πιστεύω ότι η σημερινή ημερίδα μπορεί να αποτελέσει πάνω απ' όλα το εφαλτήριο της άμεσης και ουσιαστικής συνεργασίας του ΕΟΤ ως φορέα με τη δική σας εμπειρισταωμένη επιστημοσύνη.

Σας ευχαριστώ πολύ.